

PEDAGOGIKA SPECJALNA

PS

Hanna Olechnowicz
Robert Wiktorowicz

Dziecko z autyzmem

Wyzwalanie potencjału rozwojowego

W Y D A W N I C T W O N A U K O W E P W N

Hanna Olechnowicz
Robert Wiktorowicz

Dziecko z autyzmem

Wyzwalanie potencjału rozwojowego

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN
WARSZAWA 2013

Spis treści

Przedmowa (<i>Hanna Olechnowicz, Robert Wiktorowicz</i>)	9
Kurs kwalifikacyjny dla nauczycieli dzieci z autyzmem (<i>Anna Ciupa</i>) . .	13
CZĘŚĆ I. Scenariusze postępowania terapeutycznego – wprowadzenie	21
A. Uzasadnienie teoretyczne	22
1. Jak uwolnić w dzieciach z autyzmem wrodzone wzorce przywiązania? (<i>Hanna Olechnowicz</i>)	23
2. Wprowadzenie dziecka z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w świat relacji, porozumiewania się i myśli – model DIR/Floortime Stanleya I. Greenspana i Sereny Wieder (<i>Robert Wiktorowicz</i>)	32
B. Wskazówki metodyczne	52
3. Zespolenie diagnozy i terapii (<i>Hanna Olechnowicz</i>)	53
4. Czym są karty diagnostyczno-terapeutyczne i jak się nimi posługiwać (<i>Hanna Olechnowicz</i>)	58
CZĘŚĆ II. Wgląd w sytuację psychologiczną dziecka i ustalenie progów tolerancji na bodźce zewnętrzne	61
Wstępna diagnoza sytuacji psychicznej i potrzeb terapeutycznych dziecka	63
PAKIET I: Reaktywność zmysłów	69
I/1 Ustalenie progów tolerancji dziecka na bodźce zewnętrzne, ustalenie postępowania oszczędzającego	69
I/2 Reaktywność słuchowa	70
I/3 Obszary wrażliwości na dotknięcie	71
I/4 Autostymulacja zmysłu równowagi	73
I/5 Wykorzystanie wrażliwości węchowej	75
I/6 Wrażliwość układu wegetatywnego	76

PAKIET II: Dążenia i samorzutne działania	77
II/1 Dynamika zachowania	77
II/2 Tropizmy: ku ludziom i rzeczom – od ludzi i rzeczy	78
II/3 Niepokój ruchowy i krótkotrwałość skupienia	80
II/4 Krzyki i wybuchy afektomotoryczne	81
II/5 Barwa i ekspresja głosu dziecka	83
II/6 Rysunek jako wskaźnik stanu emocjonalnego dziecka	84
II/7 Jakość kontaktów społecznych podczas karmienia dziecka	85
CZĘŚĆ III. Scenariusze zabaw terapeutycznych i postępowania w sytuacjach trudnych	87
PAKIET III: Bliżej natury (łagodzenie bodźców przeciążających)	89
III/1 Las, ogród	89
III/2 Rośliny	90
III/3 Zwierzęta	91
PAKIET IV: Interwencje terapeutyczne	93
IV/1 Regresja terapeutyczna	93
IV/2 Przedmiot pośredniczący w roli łącznika społecznego („mediator”, „ambasador”)	94
IV/3 Zestrojenie działań z użyciem przedmiotu pośredniczącego	95
PAKIET V: Myśląca dłoń	97
V/1 Szansa nowego początku	97
V/2 Dotykanie przedmiotów	98
V/3 Ręczne sterowanie dłonią dziecka	99
V/4 Zestrojenie dotknięcia i słowa	100
V/5 Ręka i mowa	101
PAKIET VI: Kontakt wzrokowy jako skuteczne działanie	103
VI/1 Odzwierciedlanie	104
VI/2 Ucieczki i współwędrowanie	105
VI/3 Echo działań ponawianych (kwitowanie)	106
VI/4 Spojrzenie z bezpiecznego gniazda	107
VI/5 Twarz dorosłego – dotknięta nie budzi lęku	109
VI/6 Spojrzenie zwycięzcy	110
VI/7 Samorzutne spojrzenie ku bodźcowi oczekivanemu	110
VI/8 Zniewolenie i radość samodzielnego wyzwolenia	111
PAKIET VII: Traktowanie dziecka	113
VII/1 Jakość mowy kierowanej do dziecka	113
VII/2 Modyfikacja systemu oczekiwań	115
PAKIET VIII: Karty autorstwa użytkownika kartoteki	116
VIII/1	116

CZĘŚĆ IV. Opracowania kazuistyczne – karty diagnostyczno-terapeutyczne w praktyce	117
Łukasz (<i>Felicyta Krawczyk</i>)	119
Michał (<i>Jolanta Gęsiarz</i>)	136
Dominik (<i>Anna Furtek</i>)	148
Kamil (<i>Ilona Kwiatkowska</i>)	161
Jaś (<i>Elżbieta Wzorek</i>)	171
ANEKS. Autyzm jako proces. Przeciwdziałanie eskalacji zaburzeń (<i>Hanna Olechnowicz</i>)	195
Literatura cytowana	201